

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĀELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

ŠTO NAM JE ČINITI?

PROSINAC

Ned 15. **TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA**
Drinske mučenice; Kristina; Darija

Pon. 16. Adela; Albina; Zorka

Uto. 17. Lazar; Florijan; Izak; Jolanda

Sri. 18. Gacijan; Bosiljko; Dražen

Čet. 19. Urban; Tea; Vladimir

Pet. 20. Eugen i Makarije; Dominik

Sub. 21. **Petar Kanizije**; Snježana;
Anastazije

MEDITACIJA

Smijemo li se radovati? 3

SLUŽBA RIJEČI

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

ČITANJA

Što nam je činiti? 4

HOMILIJA

Što nam je činiti? 8

KATEHEZA

Carinici i vojnici 10

Kršćanstvo u 21. stoljeću 12

Mali vjeronaučni leksikon 14

MEDITACIJA

Radujte se 15

NAŠI POKOJNI 16

Naslovnica:

Bernadette Lopez, *Ivan Krstitelj*

Slika preuzeta s: <https://www.homelie.biz>

mihael

37/2024.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVIII. (2024.), broj 37 (627); treća nedjelja došašća, 15. prosinca 2024.

Kontakt:

vlač. **Željko Rakošec**, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

Smijemo li se radovati?

U ovom broju meditacija, u nastavku, razmatramo pitanje: "Što nam je činiti?"

U nastavku ovog broja meditacija, u nastavku, razmatramo pitanje: "Što nam je činiti?"

U nastavku ovog broja meditacija, u nastavku, razmatramo pitanje: "Što nam je činiti?"

U nastavku ovog broja meditacija, u nastavku, razmatramo pitanje: "Što nam je činiti?"

Nijedan se poziv u Bibliji ne ponavlja tako često kao poziv na radost. U Svetom pismu riječ "radost" dolazi oko 300 puta. Na treću nedjelju Došašća radost je osnovni motiv svih liturgijskih tekstova. Radost i veselje zbog Boga koji nas ljude nikad ne ostavlja na cjedilu i koji nas želi spasiti od svakoga zla.

Već nam je prvo čitanje iz Staroga zavjeta primjer biblijske "Radosne vijesti". Kao dokaz svoje ljubavi prema narodu s kojim je sklopio savez, Bog ga spašava od svakoga zla.

I Pavao je obuzet tom radošću i to tako snažno da svojim čitateljima pokušava približiti kako radost bitno pripada životu i da nikad ne smije izostati usprkos svim usponima i padovima kojima smo izloženi. Radi se o držanju koje mora obuzeti čitavog čovjeka. Pavao sigurno zna o čemu govori, on koji to pismo piše iz zatvora, progonjen, u patnjama i, što se njegove budućnosti tiče, u nesigurnosti. Razlog njegove radosti je blizina Božja.

Sigurnost blizine Božje, naklonjenost koju pri tom osjećamo, smjesta izaziva pitanje: "Što nam je činiti?" Tko je jednom susreo Gospodina, ne može nastaviti živjeti onako kako je živio dosad.

"Što nam je činiti?" – to je i središnje pitanje u Evanđelju.

No, smijemo li se uopće radovati u svijetu u kojemu ima toliko strahova, zbunjenosti, grijeha i zla? Prvo nam čitanje daje odgovor bez zataškavanja problema: on je u tvojoj sredini, on obnavlja svoju ljubav prema tebi... Samo Bog može osloboditi. Vlastitim snagama ne možemo izbjeći zlu. To zna i Pavao. Ruku na srce – jesmo li uistinu prožeti tim povjerenjem, tom sigurnošću blizine Božje? Jesu li naše obitelji, radna mjesta, crkve zaista prožeti atmosferom radosti i veselja, tako da se i stranci kod nas osjećaju ugodno? Nemojmo izgubiti radost! Ona bi trebala biti temelj našeg čitavog života. Smijemo se i trebamo radovati i tu našu radost izraziti. Jer bez radosti je i ostvarenje naših principa djelovanja ("Što nam je činiti?") samo prazno pokoravanje zapovijedima.

Prvo čitanje: Sef 3, 14-18a

Gospodin će kliktati nad tobom radosno.

Čitanje Knjige proroka Sefanije

Klikći od radosti, Kćeri sionska,
viči od veselja, Izraele!
Veseli se i raduj se iz sveg srca,
Kćeri jeruzalemska!
Gospodin te riješio tvoje osude,
neprijatelje tvoje uklonio!
Gospodin, kralj Izraelov, u sredini je tvojoj!
Ne boj se više zla!
U onaj dan
reći će se Jeruzalemu:
Ne boj se, Sione!
Neka ti ne klonu ruke!
Gospodin, Bog tvoj, u sredini je tvojoj,
silni spasitelj!
On će se radovati tebi pun veselja,
obnovit će ti svoju ljubav,
kliktat će nad tobom radosno
kao u dan svečani!

Riječ Gospodnja

Prorok Sefanija živio je u VII. stoljeću pr. Kr. U to vrijeme Judeja je bila vazal Asirskoga carstva. U istom odnosu prema Asircima bile su i okolne države Amon, Filisteja i Moab.

Budući da asirska moć slabi svaka država nastoji se izboriti za što bolji položaj. Posljedica je da su dotadašnji saveznici postali neprijatelji Judeje.

U takvim okolnostima prorok proriče propast vanjskih neprijatelja i najavljuje konačnu radost jer je Bog izabrao Izraela kojega će osloboditi od neprijatelja.

Dosadašnje nevolje kazne su za grijeha. Bog je Izraela oslobodio od grijeha, stoga se treba radovati. Treba se radovati jer Bog će se nastaniti među Izraelcima kao jedini istinski kralj i spasitelj. I on sam će se radovati tebi pun veselja, obnovit će ti svoju ljubav, kliktat će nad tobom radosno kao u dan svečani!

Otpjevni psalam: Iz 12, 2-3.4b-6

Kličite i radujte se jer je velik među vama Svetac Izraelov!

Evo, Bog je spasenje moje,
uzdam se, ne bojim se više,
jer je Gospodin snaga moja i pjesma,
on je moje spasenje.
I s radošću ćete crpsti vodu
iz izvorâ spasenja.

*****

Hvalite Gospodina,
prizivajte ime njegovo!
Objavite narodima djela njegova,
razglašujte uzvišenost imena njegova!

*****

Pjevajte Gospodinu jer stvorio divote,
neka je to znano po svoj zemlji!
Kličite i radujte se, stanovnici Siona,
jer je velik među vama Svetac Izraelov!

*****

Današnji pripjevni psalam su pojedini redci iz 12. poglavlja Knjige proroka Izaije koji predstavljaju kratku zahvalnu pjesmu nakon navještenog povratka izgnanika iz babilonskog sužanjstva, a kojima se zaključuju proroštva o Emanuelu (Iz 2-12). Tekst podsjeća na Knjigu Izlaska (15,2) i psalme (105,1 i 148,13), a razvija istu tematiku kao i čitanje iz Knjige proroka Sefanije.

U tekstu se govori o mnoštvu dobara koja će se osjetiti u mesijanska vremena, a poseban naglasak stavljen je na radost koja se ima osjetiti u tom trenutku.

Drugo čitanje: Fil 4, 4-7

Gospodin je blizu!

Čitanje Prve poslanice Filipljanima

Braćo!

Radujte se u Gospodinu uvijek!

Ponavljam: radujte se!

Blagost vaša neka je znana svim ljudima!

Gospodin je blizu!

Ne budite zabrinuti ni za što, nego u svemu

-molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem- očitujte svoje molbe Bogu.

I mir Božji koji je iznad svakog razuma

čuvat će srca vaša i vaše misli

u Kristu Isusu.

Riječ Gospodnja

Čini se da se u Pavlova omiljena zajednica u Filipima našla u neprilikama. Redak prije današnjeg čitanja, Pavao poziva na slogu Evodiju i Sintihu. Njihovom neslogom narušen je sklad, nestala je radost i nastala zabrinutost.

Pavao dvaput poziva na radost. Tu radost ne će postići uživajući u životnim blagodatima, traženjem vlastitih prava, osvetoljubivošću ili grubošću. Izvor radosti je u prihvaćanju Krista.

Tko prihvaća Krista prihvaća blagost, nesebičnost, neosvetoljubivost, i prestanak zabrinutosti. Radost i mir su plod i znak prihvaćanja Krista.

Evandjelje: Lk 3, 10-18

Što nam je činiti?

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:

Pitalo je Ivana mnoštvo:

- Što nam je dakle činiti?

On im odgovaraše:

- Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema. U koga ima hrane, neka učini isto tako.

Dodoše krstiti se i carinici pa ga pitahu:

- Učitelju, što nam je činiti?

Reče im:

- Ne utjerujte više nego što vam je određeno.

Pitahu ga i vojnici:

- A nama, što je nama činiti?

I reče im:

- Nikome ne činite nasilja, nikoga krivo ne prijavljujte i budite zadovoljni svojom plaćom.

Narod bijaše u iščekivanju i svi se u srcu pitahu o Ivanu nije li on možda Krist. Zato im Ivan svima reče:

- Ja vas, istina, vodom krstim.

Ali dolazi jači od mene.

Ja nisam dostojan odriješiti mu remenje na obući.

On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem.

U ruci mu vijača da pročisti gumno svoje i sabere žito u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim.

I mnogim je drugim pobudama Ivan narodu navješćivao evandjelje.

Riječ Gospodnja

Evandeoski ulomak može se podijeliti na dva dijela. U prvom dijelu opisuju se tri skupine ljudi koje dolaze Ivanu s pitanjem „Što nam je činiti“.

Prva skupina je mnoštvo, ne vjerske ili političke vođe, nego običan puk koji prihvaća Ivanovu poruku. Kao znak obraćenja, Ivan ističe solidarnost Tko ima dvije haljine, neka podijeli s onim koji nema ni jedne.

U drugu i treću skupinu spadaju oni koje narod smatra izdajicama i stoga ih mrzi. To su carinici, skupljači poreza za tuđince, a počesto i za vlastite potrebe. Nakon njih dolaze vojnici, vjerojatno Židovi u službi tuđinskoga kralja Heroda Antipe. Ni njima Ivan ne postavlja neostvarive zahtjeve. Od carinika traži da pravedno naplaćuju porez, a od vojnika da se pošteno odnose prema ljudima te da ni jedni ni drugi na štetu slabijih ne rade za vlastite interese.

U odgovoru na sva tri pitanja ključno je da je odnos prema bližnjemu znak obraćenja ili grešnosti. Ivan ni od koga ne traži da ga slijedi načinom života. Ljudima savjetuje da u svome poslu, pozivu i mjestu gdje žive usklade svoj odnos prema Bogu i prema bližnjemu s Božjim zapovijedima.

U drugom dijelu, Ivan odgovara na ono što svi se u srcu pitahu nije li on možda Krist. Svojim slušateljima jasno govori da on nije Krist (Mesija). Ja vas, istina, vodom krstim, a Krist će krstiti Duhom Svetim i ognjem. Duh Sveti označuje božansko podrijetlo Onoga koji dolazi, a oganj znači da je on Sudac pozvan da vijačom pročisti gumno svoje i sabere žito u žitnicu svoju, a pljevu će spaliti ognjem neugasivim.

Priredio V.B.

Što nam je činiti?

Ivan Krstitelj daje odgovor na pitanje što je potrebno učiniti da bi Bog došao, da bi Isus došao u naš život.

Svatko neka čini na svom području ono što mu je zadaća...

U današnjem evanđelju mnoštvo koje pristupa Ivanu Krstitelju traži rješenje za sebe pa mu postavljaju pitanje: „Što nam je dakle činiti?“

Svatko dakle ponajprije za sebe, na svom području, treba nešto bitno poduzeti, ukloniti neku moguću zapreku u sebi koja priječi dolazak Božje ljubavi, radosne poruke spasenja.

Što je to dakle kod mene što guši u meni Božju radost? I što moram poduzeti da se to ukloni?

Na meni se trebaju ostvariti riječi iz današnjeg drugog čitanje (Fil 4, 4-5): Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se! Blagost vaša neka je znana svim ljudima! Gospodin je blizu!

Ako se na promjeni u mom životu ne vidi da je Gospodin blizu, ako se na meni ne vidi radost njegove blizine, i ako drugima umjesto blagosti donosim žilet žicu, onda nešto debelo treba u meni mijenjati.

Ukloni dakle ono što priječi dolazak Božji u tvoj život, što priječi dolazak Božje radosti u tvoju kuću!

Što nam je činiti?

Sjećam se jedne gospođe, bila je na svim mogućim pobožnostima i molitvama, ali unatoč tome uvijek je bila s nekim ratobornim nabojem u sebi, nastupala je po pitanju vjere prema drugima kao da je skojevka ili esesovka... Kad sam stupio u razgovor s njom rekla mi je da ime petero djece i muža koji jedini radi i to po raznim gradilištima. Zatim mi se požalila na muža kako joj stalno prigovara da je previše odsutna i da je ona kriva što su djeca prljava i što im često nije spremljen ručak. Pitao sam je: „Je li to istina?“, a ona mi je umjesto odgovora rekla kako joj je važnija misa od sto ručaka. „Gospođo, sad vidim da je vaš muž u pravu. Vi vjeru shaćate na kriv način i tako je drugima prikazujete na kriv način...“ Gledala me je šokirana, a onda se jako naljutila na mene.

Ivan nam u današnjem evanđelju svraća pozornost na ono što se tiče našeg posla, zvanja, zanimanja, staleža kao mjesta gdje trebamo činiti ono što je potrebno za dolazak Isusov...

Ako se zamjene pozicije i staleške dužnosti, pa ja počnem činiti recimo ono što je pridržano svećeniku, a svećenik ono što je pridržano vjerniku laiku, onda to, makar

Matko Vekić, *Isus i Ivan - krštenje*, <https://www.polis.ba>

po sebi bilo dobro, gubi na dobroti baš po tome što činim nešto što nije moj poziv a zanemarujem svoje dužnosti...

U svom odgovoru, na postavljeno pitanje „Što nam je činiti?“, Ivan najprije izbija izliku svakome i traži od svakoga konkretna djela milosrđa prema onima koji žive u siromaštvu i neimaštini...

Zatim prelazi na zahtjev koji se tiče svačijeg životnog zvanja i staleža. Tako carnike opominje da ne utjeruju više nego je to određeno, a vojnike da ne vrše nasilje nad ljudima, da nikoga krivo ne prijavljuju i da budu zadovoljni svojom plaćom... U tome se konkretnom nizu može preslikati opomena i zahtjev svakome od nas u onome što se tiče našeg osobnog zvanja i staleža.

Ivan je poslan od Boga donijeti poruku ljudima u njihovim dužnostima i zanimanjima, kako se trebaju ponašati, a nije im rekao da to napuste... Svatko dakle u svom poslu i staležu treba donositi plodove obraćenja. Koliko smo dakle obraćeni vidi se po tome koliko savjesno i odgovorno, časno i pošteno obavljamo svoj posao i svoje staleške dužnosti i koliko ondje svojim djelima svjedočimo Kristov dolazak, jer svatko od nas je dio Kristova mističnoga tijela.

Svatko (svaki vjernik) neka čini na svom području ono što mu je zadaća.

Petar Galić, OP, <https://www.dominikanci.hr>

... jednom davno

... jednom davno
prije mnogo godina
na kraju jednog vremena
u nekoj obećanoj zemlji
jedan čovjek i jedna žena
- a bila je zima.

od kuće do kuće
od vrata do vrata
jedan čovjek i jedna žena
- bila je trudna.

lisice imaju jame
ptice nebeske imaju gnijezda
a vani,
jedan čovjek i jedna žena
vani je zima...

Ivica Jakšić Puko

Carinici i vojnici

Carinici

Židovi su u novozavjetno vrijeme plaćali niz poreza, primjerice porez na prijenos dobara, hramski porez i desetinu, prijenos ili prijevoz robe na različitim prijelaznim točkama i mostovima.

Nakon rimske okupacije glavni porezi bili su glavarina (tributum capitis) i zemljarina (tributum soli).

Današnji porezni sustav ima malo dodirnih točaka sa starim rimskim sustavom. Nakon okupacije Palestine, poreze su kratko prikupljali rimski državni službenici-carinici. Ubrzo su prikupljanje poreza počeli stavljati pod nadzor mjesnih vlasti i davati u zakup stanovnicima okupiranog područja.

Država je na temelju popisa stanovništva procjenjivala visinu poreza koji bi trebalo prikupiti na određenom području. Taj iznos natječajem je dodjeljivan pojedincima okupljenima u udruženja zakupaca poreza (societas publicanorum). Zakupac bi morao rimskim vlastima platiti cjelokupni procijenjeni iznos poreza, a potom bi sebi uz proviziju morao nadoknaditi uplaćeni iznos. Sve skupljeno povrh procijenjenog iznosa i troškova obavljanja posla bila je carinikova zarada. Stoga je taj posao mogao biti vrlo unosan. Uz to, prema rimskim autorima, carinici su često varali i naplaćivali više od propisanoga. Rimski porezi uz mnoga druga porezna davanja

iscrpili su stanovništvo. Carinici, stoga, nisu bili omiljeni u židovskom narodu, dapače, uz to što su smatrani nepravednima i pljačkašima, smatrani su i izdajnicima židovskog naroda.

Carinici se kao Isusovi sugovornici više puta pojavljuju kod sinoptika (Mt, Mk, Lk). Sami pojam „carinik“ (grčki telones) može značiti tri zanimanja, zakupca poreza, nadglednika ubiranja poreza ili neposredne ubirače poreza. U evanđeljima susrećemo najčešće neposredne utjerivače poreza, osim nadcarinika Zakeja. Vidljivo je da je odnos židovskog puka, kako u novozavjetnim tako i u rabinskim spisima, prema njima krajnje negativan, izjednačavani su s pljačkašima, bludnicima, grešnicima ili poganima. Cariničko zanimanje za vjernog Židova bilo je nepoželjno i neprihvatljivo. Tu treba razlikovati odnos Židova prema carinicima na području kojim je vladao Herod (Galileja i Pereja) koji nisu skupljali porez izravno za Rimljane od carinika u rimskoj provinciji Judeji koji su porez skupljali izravno za rimskog cara.

Nimalo bolju sliku carinici ne uživaju ni u svjetovnoj grčkoj ili rimskoj književnosti gdje to zanimanje izjednačuju s lupežima, prosjacima ili pljačkašima. Novačeni su među domicilnim stanovništvu, u marginalnim skupinama, distanciranim od vjerskih obreda i s prigušenom nacionalnom svijesću. Neki jednostavno nisu mogli naći drugi posao, tako da je i među carinicima bilo časnih i poštenih ljudi među kojima mnogi nisu bili dobrostojeći poput Zakeja.

<https://kenwinter.org/>

Vidimo u današnjem evanđelju da su carinici dolazili Ivanu Krstitelju. Nije jasno pripadnici koje od tri razine carinika su dolazili. Za pretpostaviti je da su to bili neposredni naplatitelji poreza.

Ivan ih potiče „*Ne utjerujte više nego što vam je određeno*“ (Lk 3,13), odnosno neka budu zadovoljni svojom provizijom. Ivanov stav je zdravorazumski i neutralan prema porezima. Ne postavlja pitanje nužnosti ili opravdanosti poreza niti zahtjeva reformu sustava ili pobunu protiv njega. Njegov poziv je poziv na pošten odnos prema ljudima.

Vojnici

U Ivanovo vrijeme rimske legije još nisu za stalno stacionirane u Judeji. Židovi su pak oslobođeni službe u rimskim postrojbama još od vremena Julija Cezara. Rimski vojnici uglavnom su bili pogani pa se ne čini vjerojatnim da bi oni dolazili slušati Ivana Krstitelja. Stoga se može pretpostaviti da su spomenuti vojnici Židovi unovačeni u postrojbe Heroda Antipe. Ti vojnici nisu uživali dobar glas i ugled jer su bili u službi marionetskog kralja koji se trudio provoditi politiku rimske okupacijske sile. Poticaj na obraćenje vojnika nevjerojatan je kao i poticaj carinicima na bolji život.

Ivan doslovno veli: „*Nikome ne činite nasilja, nikoga krivo ne prijavljujte i budite zadovoljni svojom plaćom*“ (Lk 3,14). Njegov poticaj vjerojatno dolazi iz saznanja da su vojnici često bili slabo plaćeni te da su svoje plaće često „podebljavali“ pljačkom, iznudom i prijavljivanjem kaznenih djela uz naknadu. Ivanov poziv vojnicima skladadan je idealu vojničkog ponašanja Cezara Augusta. Ivan, dakle, ne poziva na istupanje iz vojne službe, nego, kao i carinike, Ivan poziva vojnike na pošten odnos prema pučanstvu koje nadziru.

Evanđelist Luka, iz čijeg djela imamo ovonedjeljno čitanje, svoje djelo napisao je kršćanskim zajednicama obraćenih pogana. Pretpostavljajući njihov osjećaj pripadnosti Rimskom carstvu, on ne želi da njegovi čitatelji Ivanovu ili Isusovu poruku shvate kao poziv na pobunu protiv građanske vlasti jer ona to nije ni bila. Zbog toga on prenosi i Ivanovu i Isusovu poruku u kojoj se ne protive plaćanju poreza. Luka na nekoliko mjesta vojnike prikazuje u pozitivnom svjetlu, primjerice u zgodi ozdravljenja satnikovog sluga (Lk 7,1-10) ili ispovijesti vjere rimskog satnika u času nakon Isusove smrti (Lk 23,47).

Kršćanstvo u 21. stoljeću

Nerijetko se može učiniti kako nam sve nepodnošljiviji svijet daje za pravo da mu odgovorimo istom mjerom i načinom, premda je upravo obrnuto potrebno. Što je u svijetu veće zlo, to kršćani moraju biti bolji. Inače će u želji da pobijede svijet početi na njega sve više sličiti

Ulazak u novo stoljeće bilo je povod mnogih pogađanja i nagađanja o tome kako će izgledati budućnost kršćanstva u vremenu koje nadolazi. Sva ta predviđanja, dakako, nemaju baš veće znanstvene vrijednosti jer je dosadašnja povijest bjelodano pokazala da su ljudi često jedno očekivali, a Bog im je nešto posve drugo poslao. Ipak, taj je povod korisno poslužio da se još jednom – odgovorno, smireno i bez ideoloških predrasuda – raspravi o temeljnim zbivanjima u kršćanstvu i svijetu u protekla dva stoljeća, kad je zapravo dovršeno propadanje srednjovjekovnog poretka i počelo moderno doba.

anas se gotovo svi slažu u tome da je 19. stoljeće bilo zaista istinska prekretnica i najveća novost u pristupu kršćanstvu, iako samo na razini teorije i razmišljanja, a ne još društvene zbilje. Tada se, naime, rađaju prve velike nekršćanske i protukršćanske ideologije, koje bezobzirno osporavaju Crkvu i njezin službeni teološki nauk. U tome je sklopu rođen komunizam i brojni drugi svjetovni ateizmi. U suprotstavljanju

njima, kršćanstvo se, nažalost, znalo također pretvoriti u netrpeljivu ideologiju, što je prijepore samo zaoštrilo i stanje pogoršalo, a ništa nije riješilo. Zato će 19. stoljeće biti u prvom redu obilježeno teškim ideološkim sukobima koji, međutim, nisu dublje ugrozili i poljuljali stalnost kršćanskog življenja i ponašanja u narodu.

No sredinom se 20. stoljeća otvara prostor za pojavu i ubrzanje procesa sekularizacije koji nije toliko posljedica i učinak uspjeha velikih ideologija koliko slabljenje vjere u samih kršćana. Umjesto bojovnih ideologija na djelu je sada opća religiozna ravnodušnost i obuzetost zemaljskim stvarima: uspjehom, blagostanjem, užitkom, putovanjima i slobodnim vremenom. Bog je u životu zaboravljen i odsutan, a nije razumskim razlozima pobijeno njegovo postojanje.

Takvo stanje trajne svjetovnosti nije jamačno moglo dulje potrajati jer su upravo potrebe za smislom u ljudskom biću neutažive i nezamjenjive ni s čim drugim u svijetu. Otud koncem 20. stoljeća neočekivana i sveobuhvatna obnova religije u svim njezinim oblicima i sadržajima. U toj obnovi kršćanstvo nije baš najbolje prošlo jer novi naraštaji nisu pokazivali veće

oduševljenje za institucionalnu vjeru, političke težnje i povijesne uspomene Crkve. Zanimao ih je samo mistični doživljaj, osobno iskustvo, duhovno okrepljenje, tjelesno ozdravljenje i pomoć u nevoljama življenja. Htjeli su kroz religiju ostvariti svjetovne želje. Kršćanstvo i religije – u liku sljedbi i novih pokreta – nisu, dakle, uspjeli naći zajedničke točke suradnje, nego su međusobnim sukobima oslabili spomenutu obnovu svetoga u svjetovnom svijetu, pa je ona završila kao rascjep u svetome. Stoga je koncem stoljeća izgledalo kako je gotovo nemoguće bilo što uvjerljivo i razložno predvidjeti u pogledu izgleda i putova kršćanstva u budućnosti. Sve je ostalo otvoreno i baš ništa dokraja sigurno.

A onda se na prijelazu iz 20. u 21. stoljeće zbio četvrti čin – poslije onog ideologije, sekularizacije i religijske obnove – koji se sastojao od oživljavanja fundamentalizma u mnogim povijesnim religijama i modernim vjerničkim zajednicama. U jednom se trenutku svjetovnost učinila u tolikoj mjeri općom i

nepovratnom pojavom da je izazvala u religijama pogrešan odgovor fanatizma i bojovne isključivosti. Bilo kako bilo, fundamentalizam je danas postao vrlo opasna i proširena kušnja za mnoge nedovoljno obrazovane i površno osviještene vjernike u cijelom svijetu.

Gdje je mjesto kršćana u tim dvama stoljećima nagomilanim previranjima i izazovima, jer nijedan od četiriju spomenutih čimbenika nije prestao potpuno djelovati? Zacijelo ne na suprotnoj strani od ateističkih ideologija, svjetovnih utjecaja, religijskih zastranjenja i fundamentalističkih nasilja, nego iznad njih i na strani ljudi u njima. Jer se nerijetko može učiniti kako nam sve nepodnošljiviji svijet daje za pravo da mu odgovorimo istom mjerom i načinom, premda je upravo obrnuto potrebno. Što je, naime, u svijetu veće zlo, to kršćani moraju biti bolji. Inače će u želji da pobijede svijet početi na njega sve više sličiti. A to je onda kraj evanđeoskom kršćanstvu.

Željko Mardešić, <https://www.svetlorijeci.ba>

<https://www.in-principio.de/>

Mali vjeronaučni leksikon

Ponovljeni zakon

Ponovljeni zakon (u hebrejskom kanonu *'elleh ha-deba-rim*: ovo su riječi, Septuagintin naziv je *Deuteronomion* (Δευτερονόμιον): *Drugi zakon* ili *Ponovljeni zakon*), starozavjetna povijesna knjiga, peta i posljednja knjiga Petoknjižja (kratica: Pnz). Sastavljena je gotovo isključivo od Mojsijevih oprostajnih govora na Moapskim poljanama.

U njima Mojsije pri kraju svog života poziva narod na vjernost Božjem zakonu. Zato su Židovi i kršćani stoljećima smatrali da je sam Mojsije autor knjige.

Općenito je prihvaćeno mišljenje da Ponovljeni zakon ima veze s vjerskom i nacionalnom obnovom judejskog kralja Jošije (640.-609. pr. Kr.). Prigodom obnove Hrama (622. pr. Kr.) pronađena je u njemu Knjiga Zakona (2 Kr 22,8-10) koja odgovara Pnz 5-28.

Prema nekim bibličarima tu su starodrevnu knjigu u Jeruzalem nakon pada Sjevernog kraljevstva 721. pr. Kr. donijele izbjeglice i pohranile je u Hram.

Ponovni dolazak

Ponovni dolazak, grčki παρουσία (parusija): *dolazak*, *nazočnost*, novozavjetni eshatološki naziv kojim se označuje ponovni dolazak Isusa Krista u slavi da sudi i dovrši kraljevstvo Božje; paruzija. Ostvarit će se iznenada, a slavljenje večere Gospodnje jest priprema i navještaj tog dolaska. Prva kršćanska zajednica svoje vrijeme smatrala je posljednjim, vjerovala je da je Gospodin blizu, govorila je kako je dan Gospodnji već došao. Tvrdnjom da za Boga ne vrijedi zemaljsko vrijeme (2 PT 3,8 i dalje) pokušava se odgovoriti zašto ponovni dolazak još nije nastupio.

<https://www.vjeraidjela.com>

Radujte se

Kršćanima u Filipima Pavao piše o radosti. „Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se!“ Možemo samo zamisliti njihov životni standard kao i stupanj slobode i ljudskih prava koji su tada vladali. Mnogi među njima bili su i siromašni i obespravljani kao robovi ili su bili jeftina radna snaga, prezirani kao stranci i pridošlice. Pa ipak, Pavao govori o radosti. I to da se uvijek raduju! To stvarno izgleda i nerealno i pretjerano. Kako da budu radosni u onim vremenima i onakvim životnim okolnostima? Pavao dalje razlaže svoju misao. Veli: „Blagost vaša neka je znana svim ljudima!“

Evo pravog recepta za radost! Blagost. To je ono stanje duha i duše kada nas nikakvo zlo ne može izbaciti iz ravnoteže, kada ne dopuštamo da nas zahvati ogorčenje i malodušnost. Blagost. Blagost je taj oblak tihe radosti koje ništa ne može otpuhati. Ona je neiskorjenjiva. Pavao nastavlja: „Gospodin je blizu! Ne budite zabrinuti ni za što, nego u svemu – molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem – očitujte svoje molbe Bogu.“ Bog je puno bliži čovjeku nego što to bilo tko može zamisliti. I to Bog koji je susretljiv, dobrostiv, Bog koji je – čovjekoljubac.

Zato čovjek vjernik jednostavno i s potpunim predanjem kazuje svoje molbe Bogu. Međutim, uslišala se njegova molba ovako ili onako, on je miran. Jer, Bog ga ne napušta. Bog je uza nj. Takav stav donosi posvemašnji mir. Kaže: „I mir Božji koji je iznad svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli.“ Upravo tako. Pomama za kupovinom i zabavom ne donosi mira, nego samo još veću tjeskobu, jer jedna kupovina zaziva drugu, jedna zabava poziva u drugu, sve do jutarnjeg otrježnjenja.

Pavao ističe da je za ljudski mir i radost najvažnije nešto drugo: blagost, svijest da je Bog uz nas i potpuno povjerenje u Božju dobrotu. Zato je Biblija s punim pravom prepuna poziva na radost. Tako Mariji anđeo govori: „Haire Maria!“, tj. „Raduj se, Marijo!“ I kad je ona Marija došla svojoj rođakinji Elizabeti, Elizabeta kliče: „Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvojega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi.“ Nadalje, što su anđeli rekli pastirima one noći kad se Isus bijaše rodio? Naravno: „Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod!“ I onda je tridesetak godina kasnije Isus prolazio i navješćivao evanđelje – radosnu vijest. Ta se radost spasenja širila i po apostolskim rukama. Što god mislili i o vjeri i o Bibliji oni koji imaju problema s vjerom, mislim da je – za naš mir i za našu radost temeljno ono što veli psalam: „Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu nada moja.“

Zvonko Pažin, <https://www.vjeraidjela.com>

NAŠI POKOJNI

STJEPAN OREČIĆ,

PU zagrebačka, Donja Kupčina, 15. prosinca 1991.

ALEN BRUKETA,

PU zadarska, Zemunik, 16. prosinca 1992.

DRAGAN ŽUNIĆ,

PU zadarska, Velebit, 16. prosinca 1992.

IVICA LESAR,

PU karlovačka, Cetingrad, 18. prosinca 1991.

BRANKO DAMJANOVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 20. prosinca 1991.

MARIJAN KARLAULA,

MUP, Lipik, 20. prosinca 1991.

VLADO KOLAR,

MUP, Pakrac, 22. prosinca 1991.

JOSIP PAVKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Zagreb, 22. prosinca 1993.

POČIVALI U MIRU!